

ČISTI RAČUNI

Razkrivanje informacij o poslovnih združitvah

SILVA KORITNIK RAKELA,
POOBLAŠČENA REVIZORKA
finance@finance.si

V sredstvih množičnega obveščanja pogosto preberemo, da so podatki o poslovnih združitvah poslovna skrivnost. To morda drži na stopnji priprave na transakcijo, nikakor pa ne drži za obdobje po opravljeni združitvi, saj je v letnem poročilu treba razkriti veliko podatkov, ki jih je poslovodstvo pri odločanju za transakcijo moralo upoštevati.

Ti podatki so pomembni tudi po končanju transakcije, bodisi v samostojnih izkazih prevzemnega podjetja bodisi v konsolidiranih izkazih.

Opredelitev v računovodskih standardih

Področje poslovnih združitve je urejeno v 10. točki uvoda v SRS ter v MSRP 3 - Poslovne združitev. Kot je razvidno iz zapisanih definicij v nadaljevanju, je pravna združitev, ki jo ureja zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1), le ena izmed oblik združitve, pri kateri se mora ali pa se lahko uporablja MSRP 3. MSRP 3 opredeljuje poslovno združitev (business combination) kot transakcijo ali drug poslovni dogodek, v kateri oziroma katerem prevzemnik pridobi obvladovanje enega ali več poslovnih subjektov. Z obvladovanjem razumemo zmožnost odločanja o finančnih in poslovnih usmeritvah podjetja z namenom pridobivanja koristi od njegovih aktivnosti. Poslovni subjekt pa je povezan niz aktivnosti in sredstev, s katerimi se lahko ravna in o katerih se odloča.

Razkritja v letu združitve

Splošna obveznost razkrivanja informacij za prevzemnika je zapisana v MSRP 3.59 in 3.61. Prevzemnik mora razkriti informacije, ki omogočajo uporabnikom njegovih računovodskih izkazov da ocenijo naravo in denarno izražene učinke poslovne združitve, ki se zgodi v poročevalskem obdobju ali po koncu poročevalnega obdobja, a preden je bila odobrena izdaja računovodskih izkazov. Seveda se določbe uporabljajo le za bistvene zneske, in to v nekaterih primerih lahko tudi na agregirani podlagi, če je bilo izvedenih več poslovnih združitve v istem obdobju.

Sestavni del standarda je tudi Priloga B - Napotki za uporabo, ki vsebinsko podrobneje opredeli, s katerimi podatki bo dosežen cilj iz navedenih dveh členov standarda. Bralcem priporočamo prebiranje standarda in primerjavo z razkritji v letnih poročilih slovenskih podjetij.

Pogosta in hkrati obvezna razkritja predstavljamo v nadaljevanju:

- Med splošnimi razkritji naj opozorimo na kvalitativen opis dejavnikov, ki sestavljajo pripoznano dobro ime, kot so pričakovane sinergije zaradi združenega poslovanja prevzemnika in prevzetega podjetja, neopredmetena sredstva, ki ne izpolnjujejo pogojev za ločeno pripoznavanje, ali drugih dejavnikov. Enako velja za izpogajani nakup (v primeru slabega imena).

- Razkritja o prenesenem nadomestilu in odškodninskih sredstvih morajo vsebovati »specifikacijo« po posameznih vrstah nadomestil. Torej, koliko v denarju, koliko v stvarnih sredstvih ali morda v izdanih vrednostnih papirjih. Posebej je treba razkriti pogojno nadomestilo (plačilo v odvisnosti od prihodnjih do-

godkov) - znesek, opis dogovora ter razpone, ki so bili uporabljene pri ocenjevanju, ter denimo v odvisnosti.

- Razkrivanje posameznih bilančnih postavk - denimo za terjatve tako bruto vrednost kot popravke vrednosti, in to po posameznih vrstah terjatev.

- Razkriti je treba zgoščeno bilanco stanja prevzetega subjekta - le po pomembnih postavkah.

- Pri razkrivanju pogojnih sredstev in pogojnih obveznosti je treba opisati njihovo naravo ter razkriti, zakaj niso pripoznane - še posebej tiste, katerih poštena vrednosti ni možno zanesljivo izmeriti.

- Razkrivanje zneska dobrega imena, ki bo odštet za davčne namene.

- Vsebinsko in vrednostno razkritje vseh ločenih transakcij (plačilo stroškov svetovalcev) in tudi poravnava prej obstoječih razmerij (tožba).

- Za uporabnike pa so pomembni podatki o prihodkih in poslovnem izidu prevzetega podjetja, ki so vključeni v izkaze prevzemnika, ter znesek prihodkov za celotno poročevalsko obdobje.

Kot je razvidno iz naštetih razkritij, je potrebnega kar precej tekstovnega poročanja. Velik del informacij pa je možno prikazati v tabelah.

Razkritja v poznejših obdobjih

Iz obveznih razkritij v letu transakcije uporabniki računovodskih izkazov izvedo, kakšno je bilo nadomestilo (kupnina), kakšne so knjigovodske in poštena vrednosti prevzetih sredstev in obveznosti in, najpomembneje, kaj pomeni razlika (dobro ime ali slabo ime). Prav pri razkrivanju dobrega imena in obrazložitve poznejše slabitve ali pojasnjevanju, zakaj ta ni potrebna, so poročila družb

v poznejših obdobjih pomanjkljiva.